

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJU KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok ... 4 koruny — hal.
Na pol roka ... 2 " — "
Na štvrt roka ... 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník, kraj. vyslanec.

Majiteľ a vydavateľ:

JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:

Budapest, VIII. ker., József-körut 35.
sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

Katolícke strany v Uhorsku.

Buď Bohu chvála, môžeme už aj o *stranách* katolíckych písať a nielen o *strane* jednej.

Rozvoj katolíckych zápasov dospel u nás už na toľko, že na obranu kresťanstva stoja nám dve mocné bašty.

Jedna z tých mocných baští je staršia; je to: «*Krajinská Ludová Strana*». Táto je strana *politická*. Jej úspešným zápasom nútno pripisovať vzniknutie tej druhej, novej strany. Táto druhá novšia strana je *nepolitická*; a to je: «*Krajinská Jednota Katolíckych Spolkov*». Strana táto nechce mať a nemá ani nič s politikou; ona má za cieľ preproudiť na poli *spoločenskom* všetko dľa zásad katolíckych.

V čom je teda rozdiel medzi týmito stranami, a v čom shodujú a doplňujú sa navzájom?

Odpoveď: «*Ludovej strane*» prináleží zápas krutší, zápas to politický, vedený proti bezbožným násilenským a klamom mocných, protikresťanských svevolníkov. Zápas *ludovej strany* vyžadujú tedy veľa sebazaprenia a obetí so strany verných jej prívržencov.

«*Krajinská Jednota Katolíckych Spolkov*» nemieša sa priamo do zápasov strany *ludovej*; ona je len katolícka v duchu svojom na skrz a skrz, a chce vzbudiť a posilniť povedomie katolícke v *spoločensktve*, teda medzi katolíckymi občanmi, a to všade, kde politická činnosť strany *ludovej* nezasahuje a nepostačí. — K lepšiemu vysvetleniu povedaného spomenieme tu úkol činnosti tejto *Jednoty*: zariaduje každoročne *krajinské katolícke kongresy*; je strediskom všetkých, akokoľvek nazvaných spolkov a spoločností

katolíckych, teda napomáha a vedie všetky katolícke kruhy, čítace a tovaryšské spolky, taktiež i nábožné spolky kresťanského milosrdenstva, ako: oltárne spolky, dobročinné spolky sv. Vincenta atď. (Tu pripomenieme, že *Jednota* táto mohla by prevziať a zorganizovať aj záležitosť «*chleba chudobných svätého Antona*», aby sa početné milodary do Budapešte poslané pravidelne a jednotne administrovaly dľa úmyslov darcov). Vôbec o všetky záujmy katolíkov, ktoré netýkajú sa politiky, stará sa táto «*Jednota*». Do kruhu činnosti jej prináležia teda ďalej a hlavne: spisba katolícka a umelectvo, školy a výchova mládeže, hospodárske, potravné a robotnícke spolky atď.

Z tu povedaného môže si et. čitateľ i sám už posúdiť: zdá sa, že je voľajaký rozdiel medzi «*Stranou Ludovou*» a tamtou «*Jednotou*», alebo zdá sa, že medzi nimi rozdielu? A podobne et. čitateľ náš sám od seba vidí už patrne, že medzi týmito dvoma baštami katolíctva jesto rozdiel dotyčne *spôsobu* účinkovania jejich, ale nenie praziadného rozdielu dotyčne *cieľu* jejich zápasov. Cieľ tak jednej ako i druhej organizácie je *jeden a ten istý*: vzbudenie kresťansko-katolíckeho povedomia a uplatnenie zásad kresťansko-katolíckych na každom poli, teda: «*v rodine, v škole, v politike, v obchode, v umení a v umelectve*» (Dr. Prohászka takto označil cieľ kat. kongressov, ktoré «*Jednota*» zariaduje).

Jestli by tedy daktó zamyslel a pozastavil sa nad tým, že tu vidí nový prúd katolíckeho hnutia *mimo* strany *ludovej*, a z toho uzatváral by snáď nedorozumenie abo nesvornosť katolíckych bojovníkov: takému povieme prosto, že ráči veru byť na veľikom omylu. Je to predsa

jasné, že ľudová strana ani najmenej nemá príčiny strachovať sa nad tým, keď n. pr. vedy, umelecko, spolky rozličné, potom rodiny, obchod, remeslá a delnícke záležitosti budú všetko preporodené dľa kresťansko-katolíckych zásad! Alebo sa myseľ môže snažiť, že ku povedomiu katolíckemu dospeli občania budú potom už ochotne stavať sa proti jedinej kresťansko-katolíckej politickej strane, strane to ľudovej, a že priať sa budú do jarma smrteľne nám nepriateľského liberálizmu?

Že «Jednota» je nepolitická a tedy že je nie ani ľudová, ani liberálna, ani niaká: je celkom prirodzené. Prirodzené je to preto, bo veď umenie a umelecko, spisba a dobročinnosť, spolky a tovaryštvá, s ktorými sa «Jednota» zaoberá, sú všetko takej povahy a prirodzenosti, že sa do rámca jednej alebo druhej politickej strany vtiahnuť nemôžu. Politika vôbec má docela iné úlohy pred sebou, ako riadenie n. pr. Spolkov Oltárnych, alebo spolkov dobročinných sv. Vincenta.

Z toho nasleduje ale, že keď dačo nemôže sa dľa svojej povahy a prirodzenosti stavať na základ politický, preto neznačí to toľko ešte, že teda takáto nepolitická organizácia stojí v protive s katolíckou politikou, alebo že namierená je proti katolíckej strane politickej. Ba práve naopak: v uplatnení zásad katolíckych musí sa každá strana stretnúť a napomáhať vzájomne, keďže majú jeden a ten istý cieľ. A preto veľmi pádne slovo povedal na katolíckom kongresse terajšom dr. Ottokár Prohászka keď tvrdil, že «Christian (t. j. verný stúpenec Kristov) môže len a musí všade, vždy a vo všetkom len Christianom zostať» a že «žiadnemu prefikanému novinárovi nepodarilo sa ešte rozťať človeka na dvojce v jeho smyšľaní», čo toľko znamená: že nikto nemôže byť ako človek súkromný v spoločenstve katolíkom, v politike ale antikatólikom, alebo nekatólikom.

Tieto úvahy za potrebné držali sme preto, aby nezapríčinili žiadneho nedorozumenia tí židovskí novinári, ktorí po skončení kat. kongressu nielen že uznali silu nás katolíkov, ale aj celé chválospevy napísali o kongresse, a to len tým cieľom, aby *nepolitický* boj náš vychvalujúc, odvrátili pozornosť od nepočetných zásluh našej politickej strany ľudovej.

Márne však všetky kumšty židovské! Páni židáci-novinári nech nám uveria, že predsedak

strany našej ľudovej, preto že bol predsedom i kongressu katolíckeho, tým činom nielen že nebol na ujmu politickej strane našej, ba práve naopak: získal pre seba a tak i pre stranu svoju dôveru a vážnosť i tam, kde sa doteraz pre strach židovský neodvážili verejne pristúpiť pod zástavy naše.

Dr. Prohászka, ktorého i sami tí židáci-novinári vychvalujú teraz, povedal otvorene: «žiadnemu prefikanému novinárovi nepodarilo sa ešte rozťať človeka na dvojce v jeho smyšľaní».

Budúcnosť dokáže, že rozkvet katolicizmu v Uhorsku značí spolu rozkvet a víťazstvo jedinej strany kresťansko-katolíckej: strany to našej ľudovej. E.

POLITICKÉ CHÝRY.

Katolícky kongress.

Po tieto dni mali sme tu v hlavnom meste veľké slávnosti. V stredu na poludnie zahájený bol tretí katolícky kongress vo veľkej sieni mestskej Reduty v prítomnosti biskupského sboru.

Kongress zahájil predseda gróf Ján Zichy. Vo svojej reči vyzdvihol, že sa uhorskí katolíci vždy viac a viac zaujímajú o záležitosti svojej cirkve. Svolanie kongressu poskytuje príležitosť ku pretriasaniu všetkých otázok, ktoré sa katolíkov bližšie týkajú. Rečník ďalej dokazoval, že bez vývinu katolíckeho citu a bez katolíckej spoločnosti rozpadne sa štát na svoje súčiastky. Po dlhej prestávke zas začína katolícka spoločnosť ožívať. Ale musí s celou mravnou a hmotnou svojou silou pracovať, pod jednotným vedením musí na stranu odložiť všetko malicherné závaženie a jedine cieľ musí držať pred očima. Katolícky kongress svolaný bol tým cieľom, aby všetci katolíci bez ohľadu na rod a postavenie náboženským citom v jedno splynuli. Len tak môže zdarne pracovať katolícka spoločnosť a v mravnom ohľade osožne vplývať na účinkovanie štátu. Tieto snahy katolíkov podporovať budú všetky frakcie a smery, iba atheisti budú proti nim. Nech si nikto nemyslí a neverí, že by katolícka spoločenská činnosť bola inkompatibilná s bársjakou štátnou funkciou. To len takí chcú svetu nahovoriť, ktorí nestoja na základe pozitívneho náboženstva. Ale týchto netreba šetriť, lebo oni kopú hrob mravnej existencii štátu. Neni krajiny, kde by sa bola katolícka spoločenská činnosť za krátky čas tak pekne vyvinula ako u nás. Obracia sa ku nieža-primasovi Uhorska a ku arcibiskupskému sboru,

aby oni vytýčili ciele a tak nasledovať bude ich každý katolíik.

Po zahajenej reči prečítaný bol list dvornej dámy arcikňažny Marie Valerie, v ktorom táto v mene arcikňažny pozdravila kongress. Predseda potom oznámil, že kongress pošle jeho veličenstvu holdujúci telegramm. Na to dr. Akusius Mihályfi účtoval o prevedení lanskoročných uzavretí katolíického kongressu. Dľa tohoto krajinská jednota kat. spolkov vyzvala všetky dekanáty, aby všade vyznačily jedného horlivého kňaza cieľom organizovania kat. spolkov. Táže Jednota zaviedla pohyb cieľom zakladania spolkov pre katolícku mládež, ktorej veci sa zaujali aj veriaci a biskupi. Cieľom revízie zákona o nedeľnom odpočinkom podala Jednota na snem petíciu. Ďalej poznamenal, aby cieľom rozšírenia a utúženia kresťanskej miernosti vypracovala stanovy spolkov strízlivosti.

Na to nasledovala prednáška vesprímskeho biskupa o katolíickej spoločenskej činnosti, ktorú — ponač biskup Hornig ochorel — miesto neho čítal vesprímsky kanonik Štefan Rada. — O 12. hodine bola slávnosť odávania domu kollegiuma Sv. Imricha (internát pre katolícku univerzitnú mládež na Üllójskej ceste pod č. 22). Pri tejto príležitosti držali sviatočnú reč gróf Ján Zichy mladší a správca internátu dr. Július Glattfelder. Zatým nasledoval obed študentov bývajúcich v tomže ústave.

Popoludní od 2—5 hod. byly porady odborných tried kongressu: asíce I. trieda pojednávala o katolíickej umení, literatúre a tlači, II. trieda o katolíickej výchove a III. trieda o katolíickej sociálnej a charitatívnej (dobročinnej) činnosti.

O 6. hodine bolo druhé verejné zasadnutie kongressu v mestskej Redute s nasledovným programom: «O katolíickej výchove v rodine a škole», prednášal titulárny biskup Béla Mayer. «Čo nás posilní vo viere?» Prednášal gróf Imrich Széchenyi. «O zástoji rádov a kongregácií v katolíickej cirkvi». Prednášal Demeter Vojnits. Večer o 8. hod. bol bankett katolíickej univerzitnej mládeže v mestskej Redute za prítomnosti veľkého množstva popredných hosťov.

Tretí deň započal sa ráno o 8. hodine so sv. omšou v chráme vnútorného mesta, ktorú celebroval sedmohradský biskup gróf Gastáv Karol Majláth. O 9. hodine v dvorane budapeštianskeho katolíického kruhu (IV. Molnár-u. č. 11.) bol eucharistický kongress pod predsedníctvom biskupa grófa Majlátha, ktorý v zahájajúcej reči prizvukoval, že úcta oproti Sviatosti Oltárnej z ohľadu dogmatického na základe encykliky pápeža Leva XIII, professor bohoslovía a chýrečný rečník dr. Ottokar Proháška ale o tomže predmete z ohľadu mravného. Kanonik Franc Steinberger rečnil o prospešnosti častého prijímania, s čím bol eucharistický kongress zakľúčený.

O 12. hodine bolo slávnostné zasadnutie k počte 25-ročného pápežského jubilauma pápeža Leva XIII. Po odspievaní pápežskej hymny hnieža-primas Klaudius Vaszary povedal slávnostnú reč, ktorej obsah bol nasledovný: O niekoľko mesiacov švrť stolačia bude, čo Lev XIII. nastúpil na stolec sv. Petra, asíce za najpriaznivej-

ších okolností. Pochopiteľné je tedy, že z príležitosti jeho jubilaumu národy hífne putujú do večného mesta, aby preukázaly svoj hold nástupcovi sv. Petra. Aj naše mysle, city vznášajú sa k večnému mestu, aby sme z tejto radostnej príležitosti i my pozdravili sv. Otca.

Popoludní od 2—4. hodiny byly porady odborných tried kongressu. V I. triede (katolíicka literatúra, tlač a umenie) pojednávali o spisbe a knihovňach pre mládež, v II. triede (kat. výučba) o katolíickej vyučovaní práva. v III. triede (kat. charitatívna a sociálna činnosť) o vystahovaní. — Predpoludním držala zasadnutie aj sociálna odborná trieda kongressu, kde sa pojednávalo o potrebe prostredkovania priemyselnej práce.

O 4. hodine bola veľkolepá processia s prevelebnou Sviatosťou Oltárnou vo vnútornom meste, na ktorej sa súčasťnily spolky a celé obecnosť kongressu v rukách s horiacimi sviecami.

Posledný deň započal sa zase so sv. omšou, ktorú celebroval vysvätený biskup dr. Medard Kohl. O 10. hod. bolo tretie verejné zasadnutie kongressu. Na zasadnutí predsedal gróf Ján Zichy. Na začiatku kongressu komorný Bornemissza prečítal telegramm jeho veličenstva kráľa zaslaný na kalolícky kongress. Prvý rečnil dr. Ottokar Proháška «o uplatnení katolíických zásad v živote.» Zázračný muž tento dokazoval proti rozličným bludným učeniam, že učenie Kristovo je jediné, ktoré mysle a ducha nášho uspokojíť môže. My musíme všade a vždy byť v prvom rade len Kristovi nasledovníci. Vzletná, veľkolepá a ohnivá prednáška chýrneho a populárneho Prohášku vyvolávala medzi obecnosťvom búrlivé potlesky. Po dlhotrvajúcom potlesku nasledovala prednáška univerzitného profesora Edvarda Margaliča o povinnosťach katolíickej tlače. Povinnosťou katolíickej tlače je — hovoriť — pestovanie lásky k bližnému a vlastenectva. Za ním rečnil krajinský vyslanec dr. Hortoványi o katolíickej autonomii. Pojednával o tých zlých následkoch, ktoré očakávajú uhorských katolíikov, keď nebudú mať autonómie. Potom rečnil gróf Ferdinand Zichy «o našich povinnosťach v rodine, v spoločensťve a v štáte». Rečník prizvukoval, že povinnosťou kongressu nie je hlásať evanjelium, lež v položenstve a vo verejnom živote k vífazstvu priviesť kat. zásady. Neni dosť veriť: bez lásky a bez boja niet živej viery. Vieru nesmieme skrývať v chrámoch a vieru ponechať bludom.

Reč starého grófa Zichyho obecnosťvom prijalo s hlučným potleskom, načo byly prečítané uzavretia jednotlivých odborných tried, ktoré kongress jednohlasne prijal. Konečne nasledovala záverečná reč, ktorú povedal spišský biskup Pavel Szmrecsányi. Vďaku vzdával Bohu za oduševnené chovanie sa katolíických veriacich a za vznešené dni uplynutého kongressu. Predsedovi grófovi Jánovi Zichymu ďakoval za prichystanie a vedenie kongressu, ktorého povolaním je *spojiť, sjednotiť katolíicke obecnosťvo*. — Tento odsek reči osvieteného p. biskupa je veľmi vážny a pre nás poučlivý. V Uhorsku našom nedá sa myseľ iný katolicizmus, ako sjednotený pod vedením osv. biskupského sboru. Takéto sjednotenie kato-

likov uhorských je nielen možné ale aj veľmi, veľmi potrebné. Lebo v Uhorkku máme katolíkov na všetky strany: medzi Maďarmi a viac ešte medzi nemaďarmi, ale všetci títo sú pravi katolíci, a všetci títo majú podať si vzájomne ruky, aby, primerane k terajšej uhorskej sústave, všetci vplývajú na pohyby katolíckych kongresov, a tiež všetci potrebnej posily čerpali z neho. Tak maďarskí, ako aj nemaďarskí katolíci majú svoje sťažnosti a záujmy. Tieto by sa boly mohly pretriasať a riešiť dobre na *odborných poradách*, kde bola reč o spisbe, o tlači, o kultúre, o spolkoch atď. Náčelní mužovia a priatelia slovenských katolíkov mali sa tu dostať a dokázať, že chcú úprimne ruka v ruke spolupracovať za dobro celého katolíctva v Uhrách. Toto sa nestalo, a to je nie dobre.

Popoludní o 1. hodine bol v Redute veľký banket, na ktorom gróf Ján Zichy vyniesol zdravicu na pápeža a na kráľa. O 4. hodine bolo zakladajúce shromaždenie spolku Sv. Franca de Regis, ustálenie stanov tohože a vyzvanie primasa i biskupov, aby prijali patronát nevozaloženého spolku.

KRAJINSKÝ SNEM.

Košuthista Pavel Nessi interpelloval ministerského predsedu, že prečo neprišiel kráľ a členovia kráľovskej rodiny na slávnosť odhalenia sochy kráľa Matiaša a prečo hrala honvédska banda «Gotterhalte»?

Ministerský predseda hneď odpovedal Nessimu, že na slávnosti prítomný bol arciknieža Jozef August čo zástupca jeho veličenstva kráľa. Arciknieža Jozef nemohol byť prítomný na slávnosti, lebo je chorý. Na «Gott erhalte» odpovedá, že vojenská banda dľa starého pravidla vždy hrá «Gotterhalte», keď niekde vítajú kráľa alebo niektorého člena panujúcej rodiny. Ostatne v tejto piesni není žiadnej urážajúcej intencie.

K objasneniu tejto interpellácie podotýkame nasledovné. Keď arciknieža August, syn to jediného najmaďarskejšieho arcikniežaťa Jozefa dorazil s vlakom do Koložváru ako zástupiteľ kráľa, vtedy vojenská hudba zahrála na stanici k jeho počte hymnu Habsburgského domu, takzvané «Gott erhalte». Koložvárska mládež pobúrená ablegátmi Košuthovej strany dostavila sa ta, počítajúca vyše 1000 hláv, a zahlušila spevom «Kossuth Lajos azt izente» hudbu vojenskú. Ba odchodiacich hudcov-vojakov napadla blatom a kamením. Arciknieža August mal odcestovať až na druhý deň, ale akosi sa ponáhlal a odišiel ešte v ten deň večer. Vlastenecká mládež dozvediac sa o tom a zase šla ho vyprevádzať revotom Kossuthovskej nóty.

Pre našich ct. čitateľov veľmi zaujímavá bude tá interpellácia, ktorú upravil Ugronista Hellebronth na mi-

nistrapredsedu Szélla. — Hellebronth zpytal sa totiž, že prečo nedostavil sa Széll ako katolíci na kongresse katolíckom, keďže iní ministri, ktorí sú nie katolíci, ako na pr. Darányi, vždy idú na konventy svojej cirkve. A keď Vlašič a Széll vedeli ísť na židovské slávnosti židovského spolku «Zion»-u, snáď by slušnejšie bolo neodfahovať sa ani od slávností svojho vierovyznania.

Széll na to hneď odpovedal. On je katolíci, vraj, a korí sa pápežovi, ale ako minister nemohol sa na slávnosťach dostať. Z tohoto povstalo by nedorozumenie. Ako súkromný človek, bol by to urobil. — Zaujímavá je i tá poznámka Széllova, že neprial by si *zostať ministrom do tých čias, keď budú mať katolíci autonomiu*. — Nuž vieme, že autonomiu katolíci si žiadajú, vieme že autonómni vyslanci už dorozumeli sa s biskupami dotyčne stanov a obsahu autonómie; ale i to vieme, že jedine len vláda je to, ktorá robí nám prekážky u Jeho Jasnosti pána kráľa proti zavedeniu autonómie. Lahko je teda Széllovi posmešky si robiť z autonómie katolíkov, ale vtedy nech nik netára nám viacej o tom, že Széll ako katolíci a minister je vôbec nie nepriateľom katolíctva v Uhrách.

Chyby pri príprave zrna ku krmeniu.

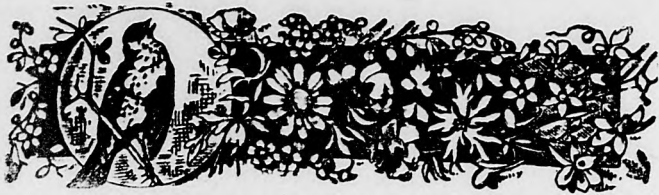
Snažiac sa učiniť zrno čo najlahšie stravitelným, obyčajne ho šratujeme a meleme. Zdalo by sa, že zažívacie šfavy môžu takto rozjemnené čiastky zrna lepšie preniknúť, lepšie zpracovať a zažiť. — Avšak tomu veru není tak.

Skrmujeme-li celé zrno, tedy sa zrno už hryzením zubami rozmelňuje a každé zrnko sa obaluje samo pre seba slinami, ktoré zamedzujú na ďalej slepovanie sa zrn do veľkých kusov v žalúdku a po črevách. Žalúdok sám i črevá našich domácich rastlino-žravých zvierat sú od prírody zariadené na spracovanie zrnín, čo aj tvrdšou lupinkou a práve: čím drsnejší je ích obal, tým viac sa povzbudzujú zažívacie ústroje k vylučovaniu potrebných štiav a tým dôkladnejšie je potom ích celkové využitkovanie.

Preto je tým správnejším, jestli na pr. k celému ovsu miešame sečku tým cieľom, aby ňou boly kone nútené k výdatnejšiemu zmelneniu ovsa v pysku a aby ňou boly zažívacie ústroje tým viac dráždené.

Naopak ale, ak krmíme zrnom a z polovice drteným, tlčou alebo múkou, tak to zvieratá v pyskoch menej zmelňujú a prežierajú vo veľkých sústoch, ktoré potom v žalúdku a črevách zostávajú sbalené a nevyužitkové. Takto môžeme spôsobiť u zvierat aj zapchatie (zácpu) a žrenie.

Ani u hovädzieho dobytku není prospešno zrno príliš jemno rozmielať. Zrno drtené a na hrubo tlčené, smiešané so sečkou, slinami sa o mnoho lepšie obaluje a ztravuje ako v podobe múčnatej, ponevác také krmivo rado spôsobuje zažívacie obtíže a zvláste u mladšieho dobytku. To isté platí aj u ošípaných.

Čo chcú židozедnári?

(Dokončenie.)

Avšak židozедnári majú ešte i jiný velice interessantný, zajímavý cieľ, a ten dosiahnuť na každý pád sa vynasnažujú. A ktorý, jaký je to ten tak velice interessantný židozедnársky cieľ? Slyšme:

Každý, i len ponekúď prozieravý politik vie, že vlastnú politiku diktujú nie vlády, ani parlamenty, ale zednársko-židovské lóže. Naše moderné zliberalisované parlamenty sú len bezcenným trpitivým pozlátkom na zaslepenie očí ľudu, aby ľud nevidel, kto vlastne figúrky fahá a nými hýbe. Ablegáti na sneme sú len také figúrky, pimprlíky, lútky, ktoré jakási tajná ruka fahá a nými pohybuje. Tieto figúrky — ablegáti — tak tancujú, tak podskakujú, jako ích tá tajná ruka pohybuje, a tá tajná ruka je židovská freimaureria. Slyšme: bolo to v rokoch päťdesiatich, keď židovská freimaureria na svojom všeobecnom generálnom kongrese — sjazde — v Grand-Orientu učinila nasledujúce usnesenia — resolúciu — na zmenu Europy: Europa XX. t. j. dvadsiateho stoletia bude sa skladať z troch veľkých republik: Na západe budú tvoríť jediná veľkú republiku dnešnie štáty romanské. Španielsy, Itália a Francia; na východe bude veleriša slovanská a v stredu — centrum — Europy od mora Baltického až k Adrii bude velerepublika germánska. Toto bude len interim — prozatým. A až sa tak stane — tak bude židovská freimaureria dľa vyznania židáka Gambetty pracovať k zaradeniu republiky svetovej čili židovskej, pod bliskavým hlesom oslobodenia vraj národov.

Na otázku: A prečo by sa toto stať malo, odpovedám: židovstvo stále a usilovne pracuje na prevedení, uskutočnení zásad talmudu, a tam jest medzi jiným za predný úkol židovstva vysloveno: podmaníť sebe všetky národy a panovať nad nimi. Dokúď stoja kresťanské tróny, tu ovšem možno síce židákovi dostať sa ku vládnemu veslu, alebo diktovať aspoň vládnym veslárom, ale trón je pre židáka príliš vysoko a preto židovstvo

usilovne podnecuje a podporuje každú revolúciu proti trónu. A kto vezme oči do ruky a pozoruje historiú posledných päťdesiat rokov v Europe, úžasne, kolko za tú dobu trónov padlo. A následok toho? Ďalšie uskutočňovania židovsko-freimaurerských plánov. Nemecko a Itália sjednotené prozatým — interim — pod žezlom monarchistickým, Francia však stala sa republikou s regimentom čiste židovským, tak, že Drumond môhol na snemovni párižskej rieknúť: «Odstránili ste kráľov, ktorí sa zvali z Božej milosti a máte dnes miesto nich presidentov a vlády z milosti Rothschildovej.» Ba či to ozaj ešte dlho trvať bude, keď sa o všetkých štátoch bude môcť rieknúť, že majú presidentov a vlády zo židovskej milosti Rothschildovej? Ja myslím, že nie, nebude to už dlho trvať. O všetkých vláдах v štátoch europejských všetkým právom reknúť sa veru môže, že sú len zo židovskej milosti Rothschildovej. Ja znám dobre jeden štát a ct. čitatelia «Kresťana» tiež ho snáď dobre znajú, jehož vláda zo židovskej milosti Rothschildovej živorí. O tomto štáte a jeho vláde by som môhol a vedel mnoho, veľmi mnoho písať, ale o tom zvlášte v «Kresťan»-ovi písať, bolo by veľmi nebezpečno, tlačová pravota bola by mi iste na krk zavesená, preto radnej pomlčím, len to pomlčať nemôžem, že v tomto štáte všetci ministri, všetci štátni úradníci, všetci liberálni tatáry, všetci zednáry pod svojím kabátom nosia židovský kaftan.

Viďme ešte jako freimaurerské židovstvo k dosiahnutiu tých svojich plánov pracuje. Zeme romanské sú politický rozorvané. Francia už republikou sa stala a zavedenie republik v Itálii a Španieloch jest vraj otázkou krátkucej len doby.

Aby ale monarchistické Španielsy nemohly sa opierať o svoje zámorské osady, byly pôsobením spojených europsko-amerických židozедnárskych lóži o ňe pripravené a len na svoju europejskú državu obmedzené. Proti katolicizmu vo všetkých zemách romanských rozputaný jest vyhľazujúci boj. Rehole italské okradené boli o všetek svoj majetok; čo sa robí vo Francúzskej s reholami mužského i ženského pohlavia, vieme: židozедnárska republika olupuje, okráda rehole o všetek majetok a reholníkov a reholnice posielala do vyhnanstva, vyháňa von z krajiny. Vo Španieloch podobné búrky tiež počínajú. Tak od židovskej freimaurerie učiněn prudký útok na bašty, nýmiž

rehole katolíckej cirkvi sú. Podobne fanatický, sbesile útočí sa na katolícku kňazstvo, zlahčuje, potupuje sa naša katolícka viera, v posmech sa uvádzajú veriaci, ktorí ju bez bázne smele a neohrozene i verejne vyznávajú. A čo u nás v našom sožidovštelom, sozedenárštelom orságu? I u nás nie sme už ďaleko od toho, čo dnes vo Francúzsku, Itálii, Španielsku židovská freimaureria vystrája proti cirkvi katolíckej. I u nás židovská freimaureria je eiusdem farinae t. j. je zlorečená, prekliata, kliatbou Božou ztížená sberba satanášova. Vidíme, čo táto sberba satanášova i u nás proti cirkvi katolíckej vystrája, ale Bohu žiaľ? i to vidíme, jako s touto sberbou satanášovou i mnohí katolíci, ba áno i nejedni katolícki kňazi za jeden remeň fahajú.

Prv, nežli ukončím, chcem ešte niečo veľmi zaujímavého a všetkého povšímnutia hodného napísať o židovskej freimaurerii, a síce toto:

Sv. Pavel apoštol v liste II-hom ku Thesalonicenským v kap. 2. veršu 7. nazýva nepravosť tajomstvom a praví už v dobe v ktorej žil: «Tajomstvo nepravosti už pôsobí». Tieto slová sv. Pavla apoštola platia i za našich časov, i za našich časov pôsobí tajomstvo nepravosti. Jedným z najväčších tajemstiev nepravosti, ktoré za dňov našich pôsobí, je židovská freimaureria. To jest v opravdu spolok, ktorý pod rúškou humanity — ľudomilnosti — s veľkým úsilým a nákladom šíri nepravosť čili vlastne pôvod nepravosti — apostasiu, odpad od Boha, odpor proti večnému zákonu, jako je uložený v Bohu. A ponevác len katolíctvo udržuje vieru v Boha, preto židovská freimaureria vedie všade boj proti katolicizmu.

Preto židovská freimaureria pracuje všade, aby sa dávaly zákony katolíctvu nepriateľské, náboženstvu odporné, nevere prajúce. Preto toto desné tajomstvo nepravosti všade sa zmocňuje školy a tlače. Tlač jeho musí všade podporovať nepravosť, môže-li sa tým škodiť katolicizmu. A preto lož a pomluva, posmech a štvania — často ovšem, jak hovoria v rukavičkách — nachádza tolko miesta v listoch, novinách, v spisoch druhu toho. Ale na tlačí neni dosť. Tajomstvo nepravosti — židovská freimaureria — musí vnikáť do rodiny. Rodina nesmie byť sväzkom, jehož Boh stvrdil a posväčuje. Preto tajomstvo nepravosti pôsobí všade len svetské, civilné manželstvá a rozvody, obzvlášte manželstvá židov

s kresťanmi. Ale ani na tom všetkom neni dosť. Tajomstvo nepravosti má za úlohu pôsobiť všade i zkázu kresťanskej mravnosti. Preto, kde môže, uvádza zákony ku podpore telesnej žiadostivosti a hýrivosti divadlami, obrazami, hostincami, krčmami a zase tlačou. A čo je najdól ežitejšie, to teprv teraz poviem.

Tajomstvo nepravosti hľadá všade rozbiť, rozrušiť ríše, ktoré boly zbudované na základe katolicizmu, a stojí o zvrzenia panujúcich rodín, ktoré by nechcely povoliť zákony Bohu odporujúce. A ponevác ku všetkému tomu sú potrebné peniaze, pôsobí tajomstvo nepravosti i peniazmi, a že ich katolíci majú najmenej, to neni tajomstvom, obzvlášte tí praví katolíci, ktorí sa Boha boja, a tedy lichvy, úžerníctva, nepoctivých obchodov a bankrotov, podplácania a krivých prisah sa hrozia. Chceme-li túto pôsobnosť toho tajomstva nepravosti pozorovať, na ďaleké cesty od Rakúsko-Uhorska sa vydávať nemusíme. Nepravíme síce, že všetko všade židovským freimaurerstvom zrovna sa u nás zaviňuje a činí; ale duchom jeho odpadu od Boha jest už teraz celý štát a život náš preniknutý a preto to u nás zrovna tak vypadá, jako si to prajú tí, ktorí bývalý katolícky štát zničť chcejú. (Vid «Duch katolíckej obnovy» v Hradci-Králove 1902. sošif 12. a 13. pag. 406—407. Vid tiež «Naše Listy» v Praze 1901. číslo 8, str. 3.)

Mám snáď ešte viac o tejto kliatbou Božou ztíženej židovskej freimaurerii písať? Myslím, že i toto je dosť. Mám snáď tu nejaký komentár napísať? Ct. čitateľ «Kresťana» snadno si môže urobiť komentár sám a k tomu i výklad i rozjímania. Len to tu ešte za dobré podotknúť uznávam, že židovská freimaureria je po celom svete rozšírená satanášova sberba, satanášova banda a že do tejto satanášovej bandy prislúchajú liberálni tatary, socialisty, kommunisty, nihilisty, anarchisty a všetci nevereckí, neznabožskí i. a. istý. A satanáš tejto svojej bande ustanovil za kapelmajstra — žida. Žid túto satanášovu bandu diriguje, on jej dáva takt a rozkaz komu, čo a jako má vyhrávať. Za našich časov všetkým štátom europejským a jejich vládám, ba nekde i samým panovníkom vyhráva a títo všetci tak tancujú, tak tancovať musia jako im ona vyhráva, tancujú židozedenársku kalamajku.

Andrej Rojko,

54ročný jubilárny kňaz na odpočinku.

BESEDNICA.

Opilý svet.

Všetko mä nechalo, Krčmár i svet, Už samotnejšieho Na svete niet; Tak teda už i ja Domov ľahám, Ale — vínko — teba Tu nenechám.	Už i ty oblaky Sa dotaly, Že sa tak po nebi Rozváľaly: Pocestným pokoja Už nedajú, A mňa, že piť nechcem, Oblievajú!
Ha! čože sa tomu Svetu robí? Čo to za opilé Sú podoby? Kniše sa, váľa sa Všetko na ňom: Bodaj že ľa, svete, I s ožranom!	A ten slávik ten — vraj — Vodu pije: Horká jeho voda — Čo tam zhnije! Od čehože spieva, Vyskacuje? — Poznať mu, že rád tiež Pofahuje!
Čo že ty tak sliepňaš, Mesiace s neba? No, tebe tiež viac ver Už netreba: Oči máš smútené, Lica bľadé; Hľa, tak sa ožranom Takým vedie!	Steny, ožrané ste, To viem sväte, Lebo sa už na mňa Opierate! — Ešte i ty skaly V hlave majú Keď nohy triezvemu Podkladajú! —
A ty hviezdy Si tancujú, A hlávky opilé Nadhadzujú; Vše sa jedna na zem Doľ skrbali: Ty sa tiež náramne Dostrebaly!	Opilé je nebo, Ožraný svet, Všetko dosúkané — Triezve nič niet! — No, svet nešlachetný, Dobre sa maj! — Pred ním, krčma moja, Ty mä schovaj! —

A. Sladkovič.

Pomýlená špekulácia jednej matky pri vydaji svojej dcéry.

(Obrázok zo života, nakreslil Zaosek.)

(Dokončenie.)

Tetka sa vždy odúvala, ponosovala, že muž kope hrob jej a dcéry šťastiu. Bola rozdrážená ako kočka v mesiaci marci keď sa honáca. Až konečne muža opustila trpezlivosť, a celú vec zunoval, vyplnil žiadosť tetkinu, hodil sa do dlhov, akciu založil.

Tetka sa začala jašiť, ako by sa ona sama mala vydávať.

Najala si nový kvartír na Jura s jedným oblokom do ulice. Kúpila salónové zrkadlo aj kanapu za jatkami od Mandla nebohého. Tiež veľkú posteľ dľa novej módy «secession» bez operadla, aj veľký stôl «altdajč». Druhú posteľ pre hostov v štíle renezanckom bez jednej nohy. Od steny ju podoprela s pálenou tehloú — však to žiaden nevidel, ani žiadnemu na myseľ neprišlo ísť pod posteľ pozeráť tú štvrtú nohu. Aj hodiny «antik» kúpila. Miesto pendla hýbaly sa oči na hodinách ležiacemu prasatu. Na oblok ťažké gobelíny zavesila — ktoré ešte kedysi dala z Viedne doniesť od Štorcha, ktorý bankrotiroval.

Len mladí ľudia ešte chýbali.

Práve to bolo na Veľkú Noc na šibačný pondelok, kedy sa mládež skôr ukáže než inokedy. Tetka sa vybrala do hrubého kostola («Hrubý kostol» v Trnave volajú: «Tum» = Dôm-Kirche) muštrovať mladých ľudí. Na ulici sa stretla s paňou Maulhuberkou. Táto tetku oslovila:

— Ale majne líbe frau fon Segínházička, kam-že sa náhľia?

— «Aber i pit sí, in di Tum.»

— Ale ozaj in di Tum? — hovorí Maulhuberka.

— «Ja, in di Tum» — odpovedala tetka. — Prosím ich, dnes je šibačný pondelok nuž chcem povolať pár mladých ľudí, by mi prišli pooblievať a dobre vyšibať tie moje hajsuly a lafrny. Mohly by poslať aj ich mladého pána.

Tetka takto zháňala mladých ľudí ku sebe, aby sa s jej «lafrnami» obznali.

Šibačný pondelok veľmi skvele vypadol u Segínhá-zovcov. Mladí ľudia sa nazhánali, dcérušky náležite vyšibali a vyoblievali, bol v izbe krik, smiechy, viskanie, ajnrichtung pooblievaný, plná izba vody. Toto sa starému Segínházymu nijak nepáčilo, i hovoril ku tetke:

— Ale fiam, ty si horšia od tvojich dcér, bo taký krik, skriekanie a lomož v dome som ešte nemal. Pooblievali ti dcéry ako psov, ubili, vyšľahali, že až modré klobásky majú po chrbátoch, aj ešte za to si tú čvargu uhostila. Akýchsi tovaryšov si mi do izby nahnala, to nech sa viac nestane; to na dedine len paholci robia so slúžkami tak.

— Starý, ty nehovor nič. Viem čo robím — odpovedala na to tetka. Od tohoto dňa začali mladí ľudia zhusta navštevovať Segínhá-zovcov. Začali sa vydržiať večierky, domáce tanečné zábavy až do rána. Vystrájaly sa špacirky, majálese, výlety. Dcéry dostávaly nové, dľa módy šaty; obliekaly, prezliekaly sa ustavične; robily sa smiechy, vyhrávalo sa na gitare, na citare. Vážnejšie domáce práce prestaly. Šijácu mašinu vyniesly na odpočinok do kuchyne. Mladí ľudia celý rok pili, jedli, žarty robili pri čaji, pri pečených kaštanoch. Robily sa komplementy, ihračky na bozkávanie, slovom išlo to všetko vždy veselo. Nuž ale bez toho, žeby len jeden vážne si bol pomyslel Borčiku alebo jej sestru Pirošku vziať si za ženu a o jej ruku požiadal rodičov.

«Ako že bych to môhol spraviť» mladí ľudia jeden druhému hovorili medzi sebou — «keď tieto dcéry tak veľké požiadavky majú a iného nič? Vždy myslia len na zábavy, na výlety, na módu; kto by im stačil nové šaty dávať na divadlá, na bále? A vážnejšiu stranu života neznajú! Zkadiaľ len berú na to všetko peniaze?»

Tetka konečne zunovala také jalové, bez žiadaného výsledku zábavy, i hovorila ku najstaršej dcére Borčike:

— Borčika! Ty si vždy bola dobrým, poslušným dieťaťom. Za to ťa aj rada mám, zaslúžiš, bych jedno-dve múdre slovíčka s tebou sa povyprávala o tvojej budúcnosti a šťastiu. Vieš že je tu už ten najvyšší čas vydať sa? . . .

— Ale drahá mama! Ja ešte môžem čakať, veď som ešte nie stará, mladá som — odpovedala Borčika.

— Nie tak, dcéra moja — hovorila tetka. Je síce pravda, že si ešte mladá, ale vidíš, veď ešte za tebou čakajú na vydaj tvoje sestry. Tvôj starý otec už nevládze zo svojego platu toľké výdavky pre vás zaokrývať; už aj zrak tráfi od toho večitého písania, neviem čo a ako bude s nami. Ja som veru už pre teba vyhľadala muža. Mám ti povedať koho? Ty ani neuhádneš, ktorý to má byť!

— Jaj! odpusť mi drahá mamička — zavolala Borčika — a vhodila sa do náručia matkiného . . . jaj! ja len toho Pepuška virštlárového ľúbim. On je tak dobrý, usilovný vo kšefte, pracovitý, uctivý naproti každému.

— Ty sprostá hus! — odpovedala tetka — veď on ešte len o tri roky pôjde do asentírky, a zakaľ vojančinu nevyslúži, vzaf ťa nemôže; a potom chuť mužského sa mení ako aprilové počasie, zatiaľ sa on s inými obzná a vezme si tú, ktorá sa mu bude až vtedy ľubiť. Ty z toho nemáš nič.

— Nerobí to nič mamička moja, ja budem bárs do kedy naňho čakať, lebo ja ho ľúbim aj on mňa. Pre mňa vy nemusíte mať žiadnych výdavkov, budem vo dne, v noci pracovať, šiť, heklovať, piglovať, bych čo zarobila, na čo mi treba bude. Utiahnem sa vo všetkom. Prejedol sa mi už celý falošný svet naničhodný. Prosím ťa mamičko, len ma nenúť ku inému, radšie chcem zomrieť — odpovedala Borčika.

— Ty jedna nevďačnica, ty mi to musíš po vôli spraviť, punktum! Muž, ktorého som ja pre teba vyhľadala, to je človek od «stavu»! je zeman! a žiaden zahrizdganý remeselník! To je tekinteteš! nemzeteš! vitézľó! pán Árpád Šovánfy pri «útkaparásati hivatale» diurnistom pri vicinálnych poľných cestách celého vidieku! On má pekné dôchodky, zlaté hodiny a prstene, a čaká na smrť svojej tetky, jednej starej frajle, po ktorej on má zdediť pár tisíc zlatých!

— Jaj! mamička moja, to je ten Árpád Šovánfy, vrstovník nášeho apáčku? Ten starý mládenec? Ten nadutý, pyšný z pohrabáčskeho úradu? Ten kulhavý, ktorý trpí aj na záduch a má v nohách lámku, takže ich ledva za sebou vláči? Ten vyžitý panák, ktorému kosti štrkocú ako črepy, ktorý všetko premárnil a páni ho len z milosti medzi sebou trpia? Ktorý nepoctive žije a služka ho každý večer s metlou bije? O ktorom ľudia hovoria,

že tetku ubil, aby čím skorej zomrela, lebo mu vraj dlho žije? Nie, nikdy, beda mne! Radšej si smrť žiadam ako Šovánfyho! — plakala Borčika.

— Ebadta věň leáň! Ty stará panenka! Už mi neľňukaj toľko! Ty nemáš ani len pochopu o familiárnom šťastí! — zadupotala tetka. — Šovánfy je zeman! Je od stavu! Pomysli si, že tvoje sestry tiež ešte čakajú na vydaj a ty im v ceste stojíš ako najstaršia. Ty nám musíš priniesť tú obeť, a otvoriť vydaj v našej familii — odsekla tetka.

Borčika nedala viac odpovede, len slzy sa jej husto lialy dolu jej biednyma líčkama a ako perly padaly jej do šatky. Plač jej nebol zo vzdoru, ale on bol obeť a sebazaprenie. Ona si na rodičov viac nemyslela, ale na sestričky, ktoré vydaje čakaly. Srdce jej boľastne na škripec fahané bolo.

Odrazu zavolá tetka ku obloku Borčiku i hovorí:

— Pohliadni, že tu pôjde pod našim oknom pán Šovánfy, utri si slzy, ukáž uradostenú, veselú tvár, a keď ťa pozdraví prijmi to s radosťou, a dobre sa mu do očí pozri . . .

— Ah! dobrý deň, pán Šovánfy! Ale sme už dávno nemali «das vergnigen», to šťastie u nás ích vidieť, — povedala tetka. — «Beliben eu uns» — «tešík» — Borčika je sama v izbe; ledva ích čaká. «Pit si» ona je do nich celkom zaľúbená!

— Kezét čokolom, naďšád! idem hneď — odpovedal Šovánfy.

Tetka chytro pošépkala Borčike do ucha:

— Pekne, s úsmevom ho privítaj, a keďby trafili iní prísť, len s ním sa vyprávaj. A ústa si si vyplákla? Aby ti z úst nesmrdeľo ako Terčike a Katici kedysi na bále. Keďby jemu z úst smrdelo od tabaku a od borovičky, aby si pred ním neodplúvala a nosom nemrdala. Keďby ťa pohládzal, potom nemikaj hlavou sem a tam ako taká divoká Anča sedliačka. Ukáž, že si krotká, tichá ako holubica a cvičená; uvidíš že bude s teba pani veľkomožná. Potom ak by žarty robil, aby si ho po ruke nečapla, ako nejaká dedinčianka stydlivá.

Mne sa takéto jednanie tetkino a také vydajné naučenie zhnusilo, a Borčike ešte viac. Borčika, ktorá už bola v klepci, usilovala sa z neho vyslobodiť a radila sa mňa čo má robiť.

— Báči! — oslovila ma — ja sa veru nevydám. Vidím, že bych bola nešťastlivá, a už od dávna mám chuť a vôľu ísť do kláštora. Ešte som to ale nikomu nepovedala, len včuf báčikovi.

— Borčika, choď do veľkého kostola a pomodli sa u zázračnej trnavskej Matky Božej za osvietenie, potom íď poradiť sa do kláštora, učíň generálnu spoveď, ostatné je v rukách Božích.

Borčika ukázala svetu chrbát a vyvolila si za ženicha Pána Ježiša, a účinkuje pri výchove ženskej mládeže. Spokojná je a teší sa svojemu stavu. Dve sestričky ju nasledovaly, aj tie sú šťastlivé.

Tetka keď sa dozvedela, že akú radu som dal Bor-

dlho
n ako
ni ne-
rnom
Je od
jú na
musíš
- od-
husto
ty jej
ela a
le na
e na
ri:
pán
a keď
o oči
lávno
ef, -
Bor-
je do
vedal
ili iní
Aby
bále.
vičky,
edby
taká
o ho-
ožná.
, ako
é na-
rá už
ila sa
dám.
ehuf
pove-
dli sa
otom
tatné
nicha
Spo-
nasle-
Bor-

Zápas kokošov.

čike, začala mi nadávať, že keď sa ja nemôžem oženiť, ani jej dcéram vraj nedoprajem vydaju.

Ja si z toho ale nič nerobím, teším sa, že tetkine dievčence sú v kláštore spokojné.

Prostrednú a najmladšiu vydali za akýchsi lumpov. Včul vyplakávajú a matku obviňujú. Zo šťastia familiárneho, ktoré im matka tak nemúdre dopriala, nemajú nič iného, len slzy, trápenie a hlad. *Zaosek, nahovárač.*

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačенú adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťami ako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú. *Vydavateľstvo novín.*

Za dušičky pobožnosť tohoto roku nebude sa odbyvať večer v deň všetkých Svätých, lež v nasledujúci deň, totižto v nedeľu večer a v pondelok dňa 3. nov. ráno bude svätá omša za všetkých zomrelých. Tak tedy kresťania, ktorí neveria v očistec, budú oslavovať svojich zomrelých na deň Všetich Svätých, katolíci ale za duše v očistci, za svojich zomrelých budú sa modliť v nedeľu večer.

Dcéry kráľ. kniežata Jozefa. Dve dcéry kráľ. kniežata Jozefa, kňažna Alžbeta a Klotilda v pondelok prijali sviatosť birmovania v chráme alesuthskom. Sviatosť birmovania udelil im stolnobelehradský biskup Július Várossy. Po cirkevnej slávnosti odbyvať sa bude v kašteli hostina.

Nová katolícka učiteľská stanica. V katolíckej škole v Belej vo Spiši sriadili teraz i druhú učiteľskú stanicu a na ňu jednohlasne vyvolili slečnú Angelu Macsok učiteľku z Almášu. V nej tá škola zaiste dobrú a spravodlivo katolícku silu dostala. Chvála Pánu Bohu, že tá katolícka škola, ktorá tam nevyhnutne potrebná je a veľkú úlohu má — ako sa už zdalo — predsa nezanikne. Veľká haňba by aj bola pre tamejších katolíkov, keďby voju katolícku školu, — ktorú by mali chrániť ako vlastné oko — so všetkou silou a mocou udržali a podporovali.

Samovražda jednej devy. V ľuďoch soslably viera, ktorá by ich mala posilňovať v ťažkých borbách života. Preto odhadzujú od seba tak ľahkomyselne život. Avšak i mladé deti, ktoré ešte sotva okúsily život, veľmi ľahko rátať s týmže. Každodenne sdeľujú sa chýry o samovraždách 16—20-ročných mladíkov a dievčat. Neďaleko lodnej stanice v Starom Budíne skočilo do Dunaja 16-

ročná dievča menom Helena Ribňáková. Na blízku zamestnaní lodníci ju však ešte živú vytiahli z vody a odviezli ju na jej byt na Svätoondrejskej ceste číslo 28. Bezbožní ľudia priviedli nešťastnú devu do hanby a preto vzkrsla v nej hrozná myšlienka samovraždy.

Smrteľné poštipanie včelami. Z Vesprímu oznamujú, že v obci Vámoš jeden školák menom Ladislav Balog stal sa obetou svojej roztopašnosti. S viac súdruhmi chcel si nabráť medu z klátov gazdu Jána Fabiana. Aby včely vyhnali z klátov, hádzali do nich kamením. Naraz vyletel jeden roj a sadol na svedolných chlapcov. Ladislava Baloga natoľko tieto včely doštípaly, že o niekoľko hodín zomrel. Stav ostatných chlapcov je tiež povážlivý.

Vražda. Pri spiškej Lackove sa pred krátkym časom dvaja cigáni tak ohnive dohadovali, že jeden z nich pochytal kyj a s ním zabil svojho kamaráta. Mordára už chytili.

Dúha v októbri. Dňa 12. októbra bolo nad Tatrami peknú a širokú dúhu vidieť.

V prospech česti slúžiek. Policajná vrchnosť v Jászberénye vydala prísne nariadenie, dľa ktorého slúžky večer po 9. hodine po uliciach blúdiť a v bránach postávať nesmú. Policajná vrchnosť týmto spôsobom chce zamedziť mravnú spustlosť, ktorá medzi ženskými služobníkmi už v náramných rozmeroch pustoší. Nasledovania hodný príklad je to aj pre iné mestá. Nariadeniu tomuto tešia sa nielen gazdinky, lež aj rodičia chudobných, na služobný chlebič odkázaných dievčat.

Prvý sňah. V spiškej Magure sa veľmi včas ukázala zima. Dňa 18. októbra tak silne sa sypal sňah, že hneď bolo všetko celkom biele ani okolo Vianoc. Smutným srdcom pozerali na toho veľmi nemilého a neočakávaného hosťa mnohí gazdovia, ktorí ešte ovos, trojku a otavu majú von. Bieda im to bude veru už teraz sucho domov dostať.

Officieri maďarožrúcki. Košický «Felsőmagyarország» píše pod tým nadpisom, že nadporučík, pridelený ako náhradný cvičiteľ ku škole dobrovoľníkov delostreleckého pluku košického VI. vojenského sboru, neprestajne nadáva Maďarom, nazýva ich asiatskou hordou, sprostými Maďarmi, ustavične uráža ich náboženstvo a s najväčšou zlosťou spomína, že nenávidí a opovrhne Maďarov, že na svete nenávidí len tri veci: Maďara, Žida a jogásza, že je Uhorsko Asia, špince na naše vyučovacie ústavy, náš tunajší všeobecne ctený učebársky sbor hlavného gymnásia tituluje len per somárski knázi, dobrovoľníkov židovského náboženstva «smradlavými Židmi», a všetko toto 45. maďarskí suhaji musia každodenne počúvať v «haptáku» na veľikú radosť horvatských a rakúskych suhajov, ktorí s nimi slúžia. — «Magyarország», z ktorého sme tú drobničku prevzali, neudáva meno toho maďarožrúckeho nadporučíka.

Utopil sa. Dňa 12. októbra v Kežmarku istý domáci sluha, ktorý blízko rieky Popradu býval, ku tej rieke šiel aby sa tam umil, ale pritom tak nešťastlivo padol do vody, že sa utopil.

Výstavka na plemenný dobytok. Ako lanského tak i toho roku usporiada spišský gazdovský spolok výstavku na plemenný statok a síce v Popráde a v Gelnici. Gazdovia, ktorí najlepšie vychovaný plemenný statok vyvedú, odmenení budú. Čas tých výstaviiek ešte nie je ustálený, lebo sa ešte kde-tam dobytčí mor ukáže.

Vždy len «pravé». Nie zriedka počuť pri kupovaní, že kupujúci prejavuje prianie, aby dostal tovar «pravý». Čo je to ale vlastne «pravý»? Týmto slovom naznačuje sa tovar «pôvodný», «prvý», vyrobený tak, jako to sám vynálezca chce. Ale to už spočíva v povahe našej doby, že jakmile sa vyskytne vec nová, dobrá, ktorá s výsledkom bola prijatá, ihneď sa «napodobňuje» a napodobenina jakožto «jednako dobrá», ba «ešte lepšia» ku kúpe sa ponúka. To deje sa obzvláste u potravín, ačkoľvek práve tu je najviac zapotreby, «nepravému» tovar sa vyhýbať. Keď viac než pred jedným desaťročím Kathreinerova sladová káva Kneippova pre svoje neobyčajné prednosti všade v domácnostach rýchle sa zahostovala, vyskytli sa hneď také napodobilé, podstrkujúce za ňu obyčajné pražené výrobky, pravému tovaru len svojim zovňajškom sa podobajúc, jakožte vraj «jednako dobré», a hľadiacie pri tom len na svoj zisk. Klam ten ovšem netrval nikdy dlho, lebo naše gazdinky, ktoré sa sem-tam daly «prehovoriť», aby napodobeninu zkusily, spozorovaly skoro ten veľký rozdiel čo do chuti. Ale prestane-li jeden, začína zase druhý, preto každá gazdinka dobre urobí, ak by zkusenosti s «nepravou» ešte sama nebola mala, keď pri kúpe sladovej kávy vždy doloží: «ale pravú Kathreinerovu» vo známych Kathreinerových baličkoch. Lebo len táto má obľúbenú, lahodnú, zrnkovej káve sa bližiacu chuť a len ona kávový nápoj, ktorý sa bol stal denným zvykom, zlepšuje. Taká je «pravá Kathreinerova» uznaná najlepšou náhradou za kávu zrnkovú, kde táto lekárom bola zakázaná. «Kathreinerova sladová káva Kneippova» bola a je práve prvým, pravým výrobkom, ktorý čo sa týka výborných vlastností dosiaľ nebol dosiahnutý. O nej platí osvedčené heslo: «Len čo je pravého, je to «pravé».

Úctivá priateľská prosba ku ct. čitateľom «Kreštana».

V posledných dňoch mojeho vzdajšieho života, v 80-tom to roku mojeho veku a 54 knazského jubilárneho roku, ráčil ma Boh ťažkým krížom navštíviť, ktorý s úplnou do vôle Jeho odovzdanosťou prijímam a strpežlivosťou niesť chcem. Ťažký ten kríž je tento:

Dňa 17. aug. po poludní odišiel som z Lomu do Peštbudína, chcejúc 20. aug. účasť brať na svätoštetfanskej slávnosti v Budíne. Moji nepriatelia — jakých mnoho mám zvláste v židovstve — vediac dobre, že som z domu odišiel a viac dní doma nebudem; použili tento čas ku

vykonaniu svojej pomsty na mne. V noci o 12 hodine z pondelka na útorok t. j. z 18. na 19. augusta podpálili môj dom, ktorý, ponač bol len zo samého dreva vystavený celkom až do fundamentu i so všetkým, čo v ňom bolo zhorel. Knihovňa v cene 4—5 tisíc zl. mi zhorela tak, že ani jednej knižočky nezostalo. Krásne obrazy v cene 300 zl. zhorely. Šaty — oblek — v cene 300—400 zl. tiež zhorely a iné mnohé veci v cene do 1000 zl. tiež na popol pohorely, tak, že mi zo všetkého nič nezostalo, len tie šaty, ktoré som si vzal do Pešti, tie šaty, ktoré na sebe teraz mám. Toto mi učinili, takto sa na mne vypomstili moji nepriatelia, tak, že teraz nemám ani kde hlavu skloniť a pomoci od nikúď. V tejto mojej biede a úzkosti tak rečeno prinútený som ku mojím priateľom zvláste ku ct. čitateľom «Kreštana» o pomoc a podporu sa dôverne utiekať, srdečne prosiac, aby mi s niečím, s nejakým milodárkom ku pomoci prispieť ráčili, za čo každému vopred vzdávam «Zaplať Pán Boh!» a pri sv. Omši na nich pamätať budem. Milodarky prosím, buďte na sl. Redakciu «Kreštana», alebo mne zaslať.

Andrej Rojko,

54-ročný jubilárny knaz na odpočinku.

Vyzvanie k predplateniu.

Časopis náš je natoľko známy a obľúbený u ľudu, že netreba nám o ňom mnoho reči šíriť. Každý čitateľ náš pozná tie výborné služby, ktoré «Kreštan» prekonal v prospech ľudu.

Aby však blahonosné účinkovanie «Kreštana» čo možno všestranné a mohútne bolo, z toho cieľu je to prepotrebné, aby každý z vás, kto len čítať vie, sa predplatil naň. Len takto docielime to, že zásady naše každý poznáť a k nim sa prihlasovať bude. Ktorýkoľvek ľud nečíta si svojich novin, musí zaostať a iní mudrejší ľudia vykorisťujú ho tak, že konečne ho úplne zhubia.

Predplatná cena našich novin je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu:

«Kreštan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti pride do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.

DOPISY.

Lom.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!
Slávna Redakcia!

Nepochybujem o tom, že i sama za dobré uzná týchto mojou rukou napísaných interesantných pár riadkov v «Kreštan»-ovi uverejniť. Čo tu píšem, je to zaiste všetkým nám katolíkom potrebné vedieť.

Tohoto 1902. roku 2-ho októbra vydržovali židozdednári v Ríme kongres pod predsedníctvom svojej najvyššej viditeľnej hlavy «červeného pápeža, námestníka satanáša»; veľmajstra talianskych židozdednárov židáčiska Ernestino Nathan. Tento námestník satanášov držal na tom židozdednárskom kongrese reč, ktorá veľmi jasne osvecuje pravé úmysly a ciele zlorečenej, kliatbou Božou ztíženej sekty židozdednárskej. V tej reči medzi iným táže sa zednár židák Náthan: «A jakáže úloha po rekovstve — vífazstve — 20-ho septembra nás očakáva? Musíme poslednie steblo slamy, na ktorom nafaňuje pápež svoje polámané údy otrhnúť mu z pod tela. Potom teprve bude naplneno poslanie Itálie.» Toto sú zaiste satanské slová námestníka satanášovho zednára židáka Ernestina Nathan. No či to není to pravé «ecrares l'infame» t. j. zničme tú hanebnicu totižto cirkev katolícku, jak ho hlásalo židozdednárstvo už za času francúzskej revolúcie? Ale pres to tvrdia všade i u nás židozdednárske liberálne noviny, že vraj židozdednárstvo holduje a slúži len humanite! — Netreba mi tu žiaden komentár robiť. Reč červeného pápeža námestníka satanášovho židáka Nathana dňa 2-ho októbra 1902 v Ríme na kongresse židozdednárskom je tak jasná, že nepotrebuje žiadneho komentára. Cieľ židozdednárov je zničiť katolícku cirkev. Židozdednáry celého sveta a totiž i naši maďarskí židozdednáry sú poslušní veriaci námestníka satanášovho svojého to nynějšího pápeža židáka Ernestina Nathan, i títo rozkazy jeho plnia, proti cirkvi Kristovej rýpu, na jej zničeniu i u nás židozdednári a jejich compagni liberálni tatáry pracujú. A predsa Bohužiaľ sú i u nás ešte mnohí takí katolíci, áno i nejední takí katolícki kňazi, ktorí s touto zlorečenou, prekliatou, kliatbou Božou ztíženu židozdednárskou sektou, s touto sberbou satanášovou za jeden remeň fahajú! Alebo či to není s touto satánsko židozdednárskou sektou za jeden remeň fahať, keď kresťania katolíci a katolícki kňazi pri voľbách do snemu za ablegátov svoje vóta židozdednárom, liberálnym tatárom dávajú? Či to není so sberbou satanášovou za jeden remeň fahať, keď katolíci a katolícki kňazi školy štátne, beznáboženské, civilné manželstva, emancipáciu židov, bezkonfesionálnosť, kancelarparagrafy a jiné Božím i cirkevným zákonom protiviace sa narídenia schvaľujú?

Nuž a takýto židozdednárski otroci ešte sa potom opovážia katolíkami menovať? — Jako že sa takýto katolíci a kňazi z tohoto svojho satanského zločinu jednú pred súdnou stolicou Kristovou zodpovedia, ospravedlnia? Beda, prebeda takým katolíkom, takým katolíckym kňazom, ktorí so židozdednárami, s liberálnymi tatármi za jeden remeň fahajú. Veru, veru takýmto pangartom, faťuchom satanášovým lepšie by bolo, aby sa nikdy neboli narodili. Dixi.

Andrej Rojko,

54-ročný jubilárny kňaz na odpočinku.

Dol.-Tuzla.

Vel'actený Pán Redaktor!

Prosím úctive týchto mojích pár riadkov v «Kreštan» uverejniť.

Chvála Bohu, prežil som už troch redaktorov nášho časopisu (novin). Moje rodné miesto je Čičman (trenčianska stol.). Luto mi je velice vždy nad tým, že doposavď nečítal som ešte žiaden dopis z tohto okolia, kdežto môžem povedať, že sú tam takzvaní čisto kresťania katolíci, ktorí sú dosť aj bohatí a zámožní.

Ale ešte väčšmi ľúto mi je nad tým, že tamejší vodcovia ľudu, ako vidím — nemajú veľkú starosť o blahobyt toho národa.

Teraz slyšal som zas od môjho priateľa, ktorý z Čičman došiel, že vraj idú novú druhú štátnu školu stavať. No, hovorím: Bude toho tam už dosť. Sú tam teraz už 3 havrani, 3 pustárske krémy, ktoré sa už tiež dobre po haličský vládnu na 20—30 tisíc.

Nuž pýtam sa Vás! Kto-že týchto havrancov boháčmi spravil? Z koho-že tie tisíce nasbierali? Asnáď z práce? Hm! z vás ich nazdierali!

Teda vidíte moji drahí. U nás je ľud zamestnaní sklenárstvom, papučiarstvom, roľníctvom a Pán Boh vie s akým ešte kupectvom. Sám duchovný otec mi rozprával, že do dediny pride každoročne 50 tisíc. Obec ale obnáša len asi 200 čísiel, zpomedi ktorých sú 2—3 gazdovia doma; aj to v takých chalupkách ako pekárne, kde len samá nezdravosť panuje pre nečistotu. Zato ale mnohí nedbajú bárs ich ide aj hmyz zjesť. Aj pri kúrení a varení, keď sa im káďi o oči idú prísť následkom nezariadenej dobre svojej domácnosti. Keď ale vidia, že už čárda hotová je, hneď utekajú týmto haličským havrancom, ktorí možno povedať dirigujú celú obec. Žeby ale dobrý časopis prečítali alebo dobrú knihu, toho u nich niet; radšej budú v pekelnéj chudobe pre haličského havrana, ako by mali zbudlý čas upotrebiť pre svoje dušné spasenie.

Nado všetko ale lutujem nášho vel. p. Pekegrina Bielek, že tak na darmo vychovávajú a trápia sa s takými ovečkami, ktoré sú ztratené a zvífázil necheú: slovom, podobné sú vetru. Pred žido-haličskými krivonosmi sa trasú, ponač nevedia sa brániť v reči, lebo nič nečítajú a školy svojej tiež takej nemajú. Teda čo? Preto ale ešte predsa nechce nikto pocítiť, že je tomu skutočne tak! Že s tým škodí si na duši i na tele!

Preto bratia, ktorí tomuto porozumiete, nože nemeškajte vziať si dobré noviny, knižku. Lebo ako vidíte, že prichodí čas pre nové už zas kalendáre; nekupujte ich od židov, lež kúpte si od poriadnych našich ľudí, našské.

Ešte raz bratia rodáci, nemeškajte, lež pracujte, prebúdzajte kde koho môžete a potom zvitazíme. S Bohom!

Štefan Hlasica,

rodák z Čičman (trenčianska stolica.)

Otvorený list seredským obyvateľom.

V seredskom časopise «Verejná Mienka» uverejnená bola jedna pieseň (radostná) «Birger som ja atď.», ktorá veľké protivenstvo vzbudila medzi remeselníkmi obuvníckeho obchodu. Títo páni majstri nerozumeli tomu čo čítali, alebo im to nejakí falošní ľudia do hlavy natrepali, že v tej piesni sú na posmech vystavení. Cieľ náš bol upozorniť ctených majstrov, že karty, nadovšetko ale ferbla je hnusná hra, ktorá človeka zničí telesne i duševne, ba konečne i na zobračku palicu privedie svojich prívržencov. Pieseň táto sa nevzťahuje na poriadnych majstrov, iba na takých, ktorí dotiaľ berú na kožu, až o svoju chalupu príjdu. Títo keď i na jarmoku dačo utržia, utiahnu sa do krčmy a tam peniaze na ferbli prehrajú. Druhí zase vyberú sa z domu, že vraj idu kožu kúpiť, zlý duch ich ale vedie do krčmy a tam peniaze prehrajú. Doma narieka žena i drobné deti, nuž sa prisahá, že viac ferblu hrať nebude, ale sľub pri prvej príležitosti zruší. Ludkovia! keď vy i na ďalej budete takto pokračovať, zavlečiete do záložnej nielen svoje haraburdy, ba i dušu čertovi. Mnohokrás sa i to stáva, že sa pri ferbli ako psi pobijete. Sluší sa to majstrom, k tomu ešte kresťanom?

Poriadni a ctihodní páni majstri vám nikto ublížiť nechcel, iba tých ľahostajných sme chceli na zkažu upozorniť.

Nepočúvajte falošných prorokov, majte dôveru ku tomu, ktorý za vaše blaho bojuje.

Pri tejto príležitosti upozorňujeme čitateľov «Verejnej Mienky» že «Besednica» je len výpravka, ktorá vždy nezodpovie opravdivosti: teda pre besednicu sa nikto hnevať a pohoršiť nesmie.

*Hlavný pracovník
«Verejnej Mienky».*

Z Liptova.

Veľactený Pán Redaktor!

Útek liberála-vlastenca. Dr. Ladislav Matuška gróf rád cestoval po železnici, ale len keď mohol za darmo. K tomu cieľu vyhodil si falšované železničné slobodné karty (freikarty) a falošné podpisy upotrebil. Krčah ale len do tých čias ide do studne zakiaľ sa nezabije: tak sa i s týmto panáčkom porobilo. V Hatvane revizor železničný zbadal že je karta falšovaná — dal milého Matušku chytiť a odvieť do Lipt. sv. Mikuláša, kde sa priznal, že veru takto asi 60 krát zdarma cestoval. Tento pán bol stoličný podnotár v Lipt. sv. Mikuláši; dôchodkov mal vyše 4000 korún, vydával úradný liptovský časopis

tiež vlastenecké maďarské noviny «Liptó», v ktorých o vlastenectve tak mnoho písal a poučoval, a často i ľudákov napadol. Prepustený zriekol sa služby, na druhý deň nebolo ho možno najst podistým, ponač sa ani od bližšej rodiny neodobral, všeobecne je to domnenie, že do Ameriky išiel ľud slovenský vlastenectvo učiť.

Stoliční páni v Mikuláši len teraz počínajú rozmýšľať, či ten človek istotne dokumenta nemal padelané, či mal právo totižto sa volať grófom alebo doktorom.

Lupták.

Posviacka kostola vo Veľkých Beliciach bude sa vydržiavať dňa 2. novembra. Posviacať ho bude osv. pán titulárny biskup a biskupský námestník Fr. Venczell v prítomnosti okolitého kňazstva a veriaceho ľudu. Slávnosť započne sa ráno o 9. hodine.

Odkazy redakcie.

Zaosek, S. Košice, Prievidžan, velp. Rojko. O pár dní pošleme Vám list z redakcie.

Odberateľ M. Voj Dojč. Píšte na zpravu tej kancelárie, a tá musí Vám všetky dôvody poslať.

L. S. V tieto dni odpovieme listom.

Vestenický. V budúcom čísle.

Velp. K. Za ochotu vopred ďakujeme.

Ján Herman. Dostanete.

Imrich Buršák, Ohaj. Také veci nemôžeme vyba-
vovať. Hľadajte si to inou cestou.

A. J. Ujvaroska. Odpíšte nám koľko ráz by ste to
chceli mať oznamené.

Michal Mikulaj, Amerika. Také veci, ktoré sú
prepísané alebo odpísané nemôžeme uverejniť: obzvlášte
z tam od vás.

Rodák z Čičmanoviec. Dopis museli sme prepra-
covať. Keď budete chcieť, zaiste niečo vykonáte. Boh
Vám pomáha!

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypí-
sané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u
koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej
knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze
na vydavateľstvo «Kresťana», lež vždy tomu, kto patričnú
knižku predáva.

**Včelár, nauka o včelárení pre ľud a ľudové hospo-
dárske i opakovacie školy.** Sostavil Ernest Lovecký, učiteľ
a včelár. Vydal spolok sv. Vojtecha v Trnave (čo podie-
lovú knihu na spolkový rok 1902—3). Cena výt. 60 hal.
Knižočka formátu malej 8-o na 138 stránkach s obráz-
kami obsahuje nauku včelárenia, podanú slohom ludo-
vým, s láskou k veci, priehľadne a praktický. Za touto
knižočkou bude nasledovať ešte druhá o včelárení; ač-
koľvek i táto sama o sebe už je uzavreným celkom.
Druhý sväzok bude obsahovať zovrubnejší výklad o tak-
zvanom moderno-sedliackom včelárení. V našej dobe,
kde západné národy všemožné nauky hospodárske veľmi

horlive pestujú, my Slováci ale sme v nich hodne zostali, odporúčame čo najvрейejšie túto dobrú knižočku priateľom ľudu do pozornosti.

Dennica. Ročník V. Číslo 6. Vychádza raz za mesiac. Rediguje Terezia Vansová na Pile, o. p. (Tiszolcz). Preplatná cena na celý rok 2 koruny. Dennica je ženský časopis pre poučenie a zábavu.

«**Listy Svätého Antona**». Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník II. číslo 9. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šesťnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapešt, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaoberajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novín je, aby boli rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi prajne. Vychvaľujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi žehnali nám; najnovšie ale arcibiskup kaločský osvietený P. *Juraj Császka* verejne v pastierskom liste svojom odporúčal naše «Listy Svätého Antona».

Sborník musealnej slovenskej spoločnosti. Rediguje A. Sokolík, tajomník. Ročník VII. Sväzok I. Turčianský Sv.-Martin 1902.

Časopis musealnej slovenskej spoločnosti Rediguje A. Sokolík, tajomník. Ročník V. Číslo 4. Turčianský Sv.-Martin 1902. — O «Musealnej Slovenskej Spoločnosti» nám treba vedieť, že je to spoločnosť vedecká, kde sa všetky starožitnosti a pamätnosti slovenské zachovávajú. Členom tejto spoločnosti stane sa ten, kto ročíte 4 koruny platí sa zaviazá.

Dedinský hasič od Zaoska. Poučozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a muž. Budapešt, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky *dve*.

Aj «*Vybrané Spisy Humoristické Zaoska*» dostať u Kolomana Rózsu (Budapešt, VIII., Szentkirályi-u.) asiće za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIV. číslo 8. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný

redaktor a vydavateľ Juraj *Babka* v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bažík. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 h.

Časy naše sú už predsa na toľko pokročilé, že aj roľníci budú musieť nie len dľa starých zvykov obrábať si polia svoje, lež použiť všetko to, čo novšia doba k rozumnejšiemu hospodáreniu nám poskytuje. Kto nechceš zaostať, obstaraj si knižočku túto, z nej sa mnohému poučíš.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnstvo, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 7·00—7·60 kor., peštianska 6·90—6·80 kor., z Báčky 7·25 kor., banátská 5·90—6·25.

Jačmeň: na krm 5·25—5·40 korún, do pálenice — kor., na várku — kor.

Kukurica: 5·60—5·70 kor.

Otruby. po 50 kil.: drobné 4·20 korún, hrubé 4·50 korún.

Raž: 5·90—6·25 kor.

Sviňská masť 50·00—50·50, Slanina $\frac{3}{100}$ 48·— $\frac{4}{100}$ 48·75 —, udená dobrá slanina 48·50 — po 50 klgr.

Semená: Červená datelina nová — — — — —. Lučerna 43·—38·—, všetko 50 klgr.

Strova: *Fazuľa* veľká biela a okruhlá po 7·15—7·75 brnavá 7·50—7·75, pestrá 5·25—5·50, drobná 8·70—8·95, čúdená 10·50 — —. *Hrach:* 16·00—20·00, lúpaný 20·— —. *Šušovica* horšia 8·00—10·00, lepšia 15·00—16·— —. *Mak:* 26·00—26·50, všetko po 50 klgr.

Ovos: 7·25—7·60 kor.

Záživný prach pre svine.

Velaceni pane! Moje svine ništ nechceli zrať, a pritom boli veľmi chudé. Pripadne som dostal od jedného z mojich ľudí jednú obalku záživného prachu, to je načudovaňa. Moje svine nemožem dokrmít a berú naseba zďňa naďen, a toto možem poďakovať tomuto vibornému prachu, ktorý možem a buďem každému jednému najlepšie odporúčať, a pritom prosím mňa zaslať popočetě 5 balíkov krmneho prachu pre svine

31/10. 1900.

zuctov

Joseph Englisch štaniční majster Velisce Slavonia

Viš udaná copia za ravné 4 hall. A 2 hall. zaopatrenie originálnov dopisnicov

Laibach, 3/10. 1901 (m. p.)

Iván Planták e. k. notár.

Primladích a starich zdravich sviniach je dostatočná jedna obálka dr. Trnkoczy ho prachu za 50 halierov 5 obálkov stojí len 2 koruny. Je kdostaňiu vo všetkých obchodách, v protivnom páde je kdostaňiu po, očetě z apatheki **Trnkoczy, Laibach** (Kraina).

Oznam.

V New-Yorku a v Londíne nešialani ani európejskú suchú zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený, splnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 60 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

6 kusov veľmi fajnové stolové nože s opravdivou anglickou klingou,
6 kusov amerického patentirovaného striebra vydlíčky,
6 kusov amerického patentirovaného striebra jedáci ližice,
12 kusov amerického patentirovaného striebra kávové ližice,
1 kus amerického patentirovaného striebra polievkovú ližicu,
1 kus amerického patentirovaného striebra mliekovú ližicu,
6 kusov Anglická Viktoria spodnie táne,
2 kusy imponantné stolové svietniky,
1 kus ajnové cukrové sitko,

42 kusov spolu len 6 zl. 60 kr.

Tieto 42 kusí predtýmto 40 zl. koštovali a včul len 6 zl. 60 kr. v najlavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentirované striebra je jedna s vonku a s nutra b. el. kova, ktorá striebornú farvu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento oznam

neni klamstvo

zavazujem sa bar komu, komu sa náradie nepáči peniaze spatky dať. Nech nikto nezamešká túto pohodnú príležitosť použiť žeby si túto okrásľujúcu garnitúru nezaobstaral,

ktorá utešeným svadbo a iným darom je,

d'alej do každej lepšej domácnosti prílež. je súca, k do taniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentirovaného striebra závod

Viedeň, II., Rembrandstrasse 19E. Telefón 14597.

Rozposielky na okolie s dobierkou alebo peniaze vopred v postaní. Ku tomu čistiaci prach 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výťah s tisíce uznajúcich listov:

Sprvu zasielkou sam úplne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koložvár barón Bánffy jeho excell.

S prvou zasielkou sam úplne spokojný, prosím ešte jednu zasielku. Kaloča, Ján Majorossy, kanonik.

Zásielku s jedacím servicom som obdržal, veľmi som spokojný nech mi ešte jednu takúto garnitúru 42 kusí na dobierku s amerického patentirovaného striebra pošlú.

Bozovič, Kr.-Sörénska st. S. Keresztes, hlavný slúžny

Poistenie proti ohňu

založené roku 1824.

Viedeňsky c. kr. úradne zaznačený proti ohňu vzájomne poisťujúci ústav

prijíma každé poistenie proti ohňu, a síce: budovy náradia, šaty a iné k zariadeniu potrebné veci, ďalej: kupecké sklady a hotovizne, obchodové zariadenia atď. najlacnejšie a pod najprajnejšími podmienkami proti ohňu poisťuje Viedeňsky c. kr. ozn. proti ohňu vzájomne poisťujúci ústav, je jediný ústav, ktorý z čistého dôchodku poisteným podiele dáva. — Roku 1898 20%, 1899 20%, 1900 20% a 1901 20% zo zaplatených poplatkov poisteným zpiat vyplatil. Záložné základiny (reserva) čisté od všetkej farchy do konca roku 1899 činia vyše 8,100,000 korún. Stav poistenia koncom roku 1899 vyše 1,835,000,000 korún.

Poistenie života odporúča a vysvetlenie snažne podá

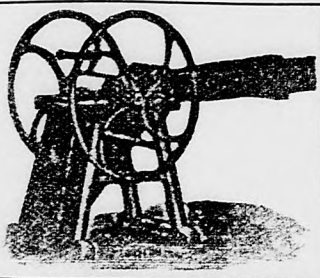
hlavná agentúra v Iglove (spišská stolica)

Štefan Žajtlik.

Páni hospodári! Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských drahsie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti.

Odporúčam svoje najnovšie: **Mlátačky s oceľovými guľčikovými ložiskami**, ktoré idú o polovicu

lahšie, než ktorékoľvek iné. **Zentúre** dľa najnovších modellov. **Zlepšené rajtáre**. **Výborné sečkovice** amerického a anglického systému. **Triery**. **Strúhadlá** na burgynú. **Šrotovníky** na zrno. **Stroje na siatie**. **Pluhy**, **brány**. **Stroje na rezanie kapusty**. **Mač-**

kadlá na syr, borievky a na hľynu. **Železné mangle** na prádlo, **decimálne váhy** a stroje na lámánie stromovej kôry.

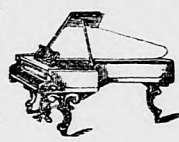
Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franko.

Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v Bytči (Nagy-Bittse).

Pozor!

Prv nežli by ste Klavír, Harmonium alebo Piano chceli kúpiť, pýtajte sa najprv u nás, kde dostanete najlepšie a najlacnejšie Klavíre, Harmonie a Pianá jako cudzozemské, tak aj zdejšie a najvýbornejšie výrobky, sú nové a už aj prehratie. Žiadajte si od nás cenník. sssssssssssssssssssss

Artúr Weinberger

Göding, Ring-Gasse (Morava).

OZNAMY

totižto inseraty prijíma administrácia

„KREŠTANA“

VIII. okres, József-körút 35.

So dňa na deň viac sa
preukazuje jako

dobrodenie
a nevyhnutel'ná potreba v kaž-
dej rodine

**Kathreinerová
Kneipp-sladová káva**

Ľní jedna obozretná gazdina nech
neostýcna zaviesť túto chutnú,
zdravú, kávu do svojej domácnosti.

Niet žiadnej lepšej zastupiteľ'ky a
nahraditeľ'ky bôbovej kávy tam,
kde je táto lekárom zakázaná.

Kathreinerová Kneipp-sladová káva
je len vtedy pravdivá, keď je na balí-
koch -farár Kneipp ochranná známka.
Otvoreno predávaná alebo iným spô-
sobom balikovaná káva je už viac nie

Kathreiner-ová.